

“

Στην κινηματογραφική μεταφορά του βιβλίου, η Μαρκετάκη αποκαλύπτει μian αξιοθαύμαστη πιστότητα. Εδώ, όμως, η πιστότητα, αυτός ο βραχνάς που ταλανίζει κριτικούς, μεταφραστές, σεναριογράφους και σκηνοθέτες, δεν αφορά στο βιβλίο, δεν αφορά καν στην αληθοφανή ή όχι αναπαράσταση μιας περασμένης εποχής. Η Μαρκετάκη μένει ως το τέλος αξιοθαύμαστα πιστή στον *Παύλο*, στην ιδέα του, στη ζεστή ασφάλεια ενός ολόκληρου κόσμου που χτίζεται πέτρα πέτρα ενδόμυχα, ως πέμπτος, έκτος από της αληθείας, αλλά και ως μοναδική άμυνα απέναντι στο «τέρας της πραγματικότητας». Αυτό, θα το δούμε κι αργότερα.

Αχιλλέας Κυριακίδης, «Η πράξη της ζωής και η πράξη της τέχνης».

“

Κάποια στιγμή, λοιπόν, ο Φίλιππος έβγαλε απ' την τσέπη του ένα κιτρινισμένο παμπάλαιο βιβλιαράκι ενός αγνώστου συγγραφέα, του Κωνσταντίνου Θεοτόκη [...] Διάβασα το βιβλίο και με μάγεψε. Ήταν ένα συγκλονιστικό πάντρεμα βάθους και απλότητας. Εμβάθυνε σε χαρακτήρες , σε σχέσεις ανθρώπινες, κοινωνικο-ιστορικές, ψυχαναλυτικές –όλα αυτά σομένα με μορφή παραμυθιού.

Τώνια Μαρκετάκη, Συνέντευξη στην Ίντα Αργυρίου περ. COSMOPOLITAN Νοέμβριος 1983.

“

Αυτή τη φορά ξεκίνησα να κάνω μια ταινία λαϊκή. Δεν ξέρω αν θα το πετύχω. Το λέω, και δε με πιστεύουν. Σου λένε. η Μαρκετάκη αποκλείεται να κάνει εμπορική ταινία. Κανένας εκμεταλλευτής δεν έχει δεχτεί ακόμα να την πάρει. Έχουν δει λίγο υλικό αμοντάριστο. και τους έδωσε την εντύπωση μιας πολύ αισθητικής ταινίας. Μια λαϊκή ταινία, όμως, δεν αποκλείεται να 'ναι αισθητική. Πράγματι, όλη η ταινία είναι ζωγραφική. Έχει γίνει προσπάθεια να 'ναι η αισθητική της ταινίας, τέλεια αλλά σε κλασικό επίπεδο. Υπάρχει η αισθητική του Πικασό, υπάρχει όμως και η αισθητική του Λύτρα. Η ταινία είναι η αισθητική του Λύτρα. Πιστεύω πως δεν υπάρχει περίπτωση να δει ένας λαϊκός άνθρωπος έναν πίνακα του Λύτρα και να μην του αρέσει. Είναι ενάντια στην ίδια τη φύση.—

Τώνια Μαρκετάκη, Συνέντευξη στην Ίντα Αργυρίου περ. COSMOPOLITAN Νοέμβριος 1983.

Κωνσταντίνος Θεοτόκης, *Η τιμή και το χρήμα* (1914 – περ. Νουμάς 1912):

<https://www.openbook.gr/i-timi-kai-to-xrima/>

Τώνια Μαρκετάκη, *Η τιμή της αγάπης* (1983-1984):

https://www.youtube.com/watch?v=EV7dx_kMFzk

“

"Fidelity discourse" relies on essentialist arguments in relation to both media. First, it assumes that a novel "contains" an extractable "essence," a kind of "heart of the artichoke" hidden "underneath" the surface details of style. Hidden within *War and Peace*, there is an originary core, a kernel of meaning and events which can be "delivered" by an adaptation. But, in fact, there is no such transferable core: a single novelistic text comprises a series of verbal signals that can trigger a plethora of possible readings. An open structure, constantly reworked and reinterpreted by a boundless context, the text feeds on and is fed into an infinitely permutating intertext, seen through ever-shifting grids of interpretation. In fact, when critics refer to the "spirit" or "essence" of a literary text what they usually mean is the critical consensus within an "interpretative community" (Stanley Fish) about the meaning of the work.

Robert Stam, 'Introduction' στο: Robert Stam – Alessandra Raengo (eds.), *Literature and Film. The theory and praxis of adaptation*, Blackwell, 2004.

“

The shift, in adaptation, from a single-track, uniquely verbal medium such as the novel to a multitrack medium like film, which can play not only with words (written and spoken) but also with music, sound effects, and moving photographic images, explains the unlikelihood, and I would suggest even the undesirability, of literal fidelity. Along with the semiotic differences, practical and material contingencies also render fidelity in adaptation virtually impossible. A novel is, usually, produced by a single individual; the film, almost always, is a collaborative project, mobilizing at minimum a crew of four or five people and at maximum a cast and crew and support staff of hundreds.

Robert Stam, 'Introduction' στο: Robert Stam – Alessandra Raengo (edts.), *Literature and Film. The theory and praxis of adaptation*, Blackwell, 2004.